EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION (EU) 2023/1911

av den 10 maj 2023

med de iakttagelser som utgör en del av beslutet om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för Europeiska unionens järnvägsbyrå (ERA) för budgetåret 2021

EUROPAPARLAMENTET UTFÄRDAR DENNA RESOLUTION

— med beaktande av sitt beslut om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för Europeiska unionens järnvägsbyrå för budgetåret 2021,

— med beaktande av artikel 100 och bilaga V i arbetsordningen,

— med beaktande av yttrandet från utskottet för transport och turism,

— med beaktande av betänkandet från budgetkontrollutskottet (A9-0100/2023), och av följande skäl:

A. Enligt inkomst- och utgiftsberäkningen ([1]) för Europeiska unionens järnvägsbyrå (*byrån*) uppgick den slutliga budgeten för budgetåret 2021 till 31 827 678 EUR, vilket innebär en ökning med 3,45 % jämfört med 2020. Byråns budget kommer huvudsakligen från unionens budget.

B. Revisionsrätten fastställer i sin rapport om årsredovisningen för byrån för budgetåret 2021 att den har uppnått en rimlig säkerhet om att byråns räkenskaper är tillförlitliga och att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta.

Budgetförvaltning och ekonomisk förvaltning

1. Europaparlamentet noterar med tillfredsställelse att insatserna för budgetövervakning under budgetåret 2021 resulterade i ett budgetgenomförande av åtagandebemyndigandena för det innevarande året på 99,82 %, vilket innebär en liten minskning med 0,16 % jämfört med 2020. Parlamentet noterar också att genomförandegraden för betalningsbemyndigandena för det innevarande året var 93,54 %, vilket innebär en ökning med 4,25 % jämfört med 2020.

2. Europaparlamentet noterar att budgetutfallet för 2021 var 69 638 EUR, en minskning från 114 225 EUR under 2020.

3. Europaparlamentet noterar byråns utmaningar i samband med budgetgenomförandet 2021, bland annat när det gäller ansträngningarna för att så snabbt och effektivt som möjligt utnyttja den budget för it-säkerhet på cirka 1,3 miljoner EUR som kommissionen anslog i maj 2021 för att stärka byråns it-säkerhetskapacitet. Parlamentet lovordar byrån för genomförandet av omkring 81 % av denna budget, trots den begränsade tidsramen.

4. Europaparlamentet noterar att byrån rapporterar om de pågående påfrestningarna på sin budget under de senaste åren på grund av brist på personal för de nya och utökade uppgifter som infördes genom det fjärde järnvägspaketet. Parlamentet noterar med oro byråns svar att den varje år har tvingats göra allt större nedskärningar av driftsbudgeten för att betala personalens löner. Parlamentet lovordar byrån för de åtgärder som vidtagits för att mildra effekterna av dessa brister, t.ex. genom att höja den timtaxa som byrån tillämpar för verksamhet som rör myndighetens uppgifter.

5. Europaparlamentet påminner om att byrån har den minsta budgeten bland transportbyråerna, trots den enastående miljöprestandan och andra fördelar med järnvägstransporter, något som ingår bland kommissionens prioriteringar i handlingsplanen för att stärka långväga och gränsöverskridande persontrafik på järnväg. Parlamentet upprepar sitt stöd till en ökning av byråns budget så att den får de medel som krävs för att den ska kunna fungera som en effektiv myndighet och fullgöra sina uppgifter, särskilt när det gäller att öka konkurrenskraften och förbättra säkerheten och den gränsöverskridande driftskompatibiliteten.

([1]) EUT C 162, 13.4.2022, s. 5.

Verksamhetsresultat

6. Europaparlamentet konstaterar att byrån rapporterade att 76,41 % av det årliga programmet för 2021 har uppnåtts (jämfört med 59,35 % 2020). Parlamentet välkomnar att de flesta av de prestationsindikatorer som fastställts i det samlade programdokumentet 2021–2023 har uppnåtts. Parlamentet noterar dock att vissa viktiga prestationsindikatorer fortfarande inte har uppnåtts, såsom de som rör jämställdhetsrevision, uppföljning av granskningsresultat före 2021 (12 av de 14 åtgärder som inleddes i början av 2021 sköts upp till 2022) och kvinnors närvaro i transportsektorn.

7. Europaparlamentet noterar några av byråns viktigaste resultat under 2021, såsom att i tid leverera betydligt fler fordonstillstånd (1260), gemensamma säkerhetsintyg (41) och godkännanden av markbaserat ERTMS (2), slutförandet av en ambitiös undersökning av säkerhetsklimatet i syfte att utveckla en positiv säkerhetskultur inom järnvägssektorn (med 100 deltagande organisationer och totalt 46 500 svar), införandet av det europeiska fordonsregistret i produktionsmiljö och de framsteg som gjorts med att se över TSD-paketet senast 2022. Parlamentet välkomnar det fullständiga införlivandet av det fjärde järnvägspaketets tekniska pelare i alla unionens medlemsstater och påminner om vikten av att slutföra ERTMS snarast, och senast 2030.

8. Europaparlamentet noterar, när det gäller uppföljningen av förra årets iakttagelser om ansvarsfrihet, att byrån gjorde om sitt samlade programplaneringsdokument och gick från ett årligt – och resultatinriktat – system till ett flerårigt resultatdrivet system, där kärnan är tillämpning av interventionslogik under hela byråns cykel för planering, utförande, kontroll, handling (Plan-Do-Check-Act), centrala resultatindikatorer för övervakning av resultat och effekter (mervärdet för järnvägssystemet), samt en resultattavla för det samlade programplaneringsdokumentet som regelbundet delas med byråns styrelse för evidensbaserad styrning av byrån.

9. Europaparlamentet påminner om att byrån, efter det fullständiga införlivandet av det fjärde järnvägspaketets tekniska pelare i slutet av 2020, fick ett antal nya uppgifter som medförde en avsevärd ökning av arbetsbördan. Parlamentet noterar att byrån har utarbetat en förstärkningsplan i samarbete med kommissionen och genomfört ad hoc-prioritering för att bättre hantera den nya arbetsbördan.

10. Europaparlamentet lovordar byråns fortsatta ansträngningar för att förbättra sin effektivitet och sitt budgetgenomförande genom den förstärkningsplan som utarbetades 2021. Parlamentet noterar att förstärkningsplanen vilar på flera pelare, såsom att ytterligare konsolidera datainsamlingen och transparensen genom förstärkt övervakning och en datadriven resultatkultur. Parlamentet uppmanar byrån att vidareutveckla samverkansvinster (t.ex. personalresurser, fastighetsförvaltning, it-tjänster och it-säkerhet), samarbete och utbyte av god praxis med andra unionsbyråer i syfte att förbättra effektiviteten.

11. Europaparlamentet välkomnar att byrån har fortsatt att framgångsrikt utföra sina uppgifter i fråga om driftskompatibilitet, säkerhet och harmonisering på järnvägsområdet i unionen. Parlamentet ser mycket positivt på byråns fortsatta engagemang för målet att skapa ett gemensamt europeiskt järnvägsområde och förbättra transportförbindelserna via järnväg. Parlamentet noterar järnvägens viktiga roll när det gäller att säkerställa hållbara resor och godstransporter i hela unionen under årtionden framöver, och betonar därför vikten av byråns arbete i detta avseende.

12. Europaparlamentet påminner om att 2021 också var Europaåret för järnvägen och lyfter fram järnvägen som ett av de mest hållbara, innovativa och säkra transportsätt som finns. Parlamentet noterar att som ett inslag under Europaåret för järnvägen körde ett särskilt unionståg över kontinenten och stannade i över 100 städer i 26 länder. Detta initiativ visade järnvägens potential och dess resultat när det gäller utvecklingen av driftskompatibla järnvägar i hela Europa samt hur viktigt det är att undanröja alla kvarstående gränsöverskridande hinder.

13. Europaparlamentet välkomnar byråns strategiska bidrag inom ramen för de nationella reglerna. Parlamentet lovordar det omfattande arbete som byrån utförde under 2021 för att bedöma de nationella reglerna för godkännande av fordon och ser fram emot slutförandet av bedömningen för de återstående medlemsstaterna under 2022 samt resultaten i form av en minskning av reglerna under de kommande åren.

14. Europaparlamentet insisterar på att det ska vara en central prioritering att slutföra TEN-T:s stomjärnvägsnät. Parlamentet efterlyser ett nytt stöd från Europeiska investeringsbanken (EIB) till investeringar i järnväg och åtgärder för att bana väg för en renässans för järnvägen.

15. Europaparlamentet föreslår att byrån överväger åtgärder för att förbättra kvaliteten på järnvägstransporttjänsterna.

Personalpolitik

16. Europaparlamentet noterar att 98 % av tjänsterna i tjänsteförteckningen var tillsatta den 31 december 2021, och att 148 av de 151 tjänster för tillfälligt anställda som får tillsättas enligt unionsbudgeten hade tillsatts (antalet tillåtna tjänster 2020 var 148). Parlamentet noterar dessutom att 34 kontraktsanställda (av 36 tillåtna) och 2 utstationerade nationella experter (av 4 tillåtna) arbetade för byrån 2021.

17. Europaparlamentet noterar den ojämna könsfördelningen inom byråns högsta ledning, där 7 av 9 chefer (77,78 %) är män. Parlamentet noterar könsfördelningen bland byråns styrelseledamöter, där 28 av 49 ledamöter (57,14 %) är män. Parlamentet noterar vidare könsfördelningen bland byråns totala personal, där 125 av 192 anställda (65 %) är män. Parlamentet erkänner byråns ständiga arbete för att minska könsklyftan, med särskilda projekt såsom ”Kvinnor inom transportsektorn” för att stärka kvinnors sysselsättning och lika möjligheter inom transportsektorn. Parlamentet noterar byråns insatser för att stärka möjligheterna till distansarbete och den geografiska balansen i rekryteringen. Parlamentet påminner om att förfarandemässiga brister i rekryteringsförfaranden undergräver principerna om transparens och likabehandling. Parlamentet begär att byrån förbättrar sitt interna rekryteringsförfarande med tydligare utvärderingsförfaranden och meddelanden om lediga tjänster. Parlamentet påminner om vikten av att utveckla en långsiktig personalpolitik för balans mellan arbetsliv och privatliv, livslång yrkesvägledning och karriärutveckling samt rekrytering och integrering av personer med funktionsnedsättning.

18. Europaparlamentet noterar byråns nya personalstrategi (2023–2027) som syftar till att främja långsiktiga åtaganden och minska personalomsättningen. Parlamentet betonar att alla prioriterade åtgärder som fastställts för att säkerställa en jämn könsfördelning och lika möjligheter kommer att genomföras i synergi med denna strategi, och uppmanar byrån att hålla den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten informerad om hur det arbetet fortgår. Parlamentet noterar att byrån under 2021 inledde sin övergång till personalförvaltningsverktyget Sysper, som enligt planerna ska tas i bruk i början av 2022.

19. Europaparlamentet noterar att kommissionen planerade en ökning av byråns tjänsteförteckning från och med 2023, vilket inte åtföljdes av en motsvarande ökning av anslagen. Parlamentet påminner om att byrån redan gör betydande ansträngningar för att hålla den ambitionsnivå som krävs för att uppnå kommissionens politiska mål inom ramen för de nuvarande budgetbegränsningarna. Parlamentet betonar att flera anställda rapporterade betydande övertid under 2021. Parlamentet erkänner att detta understryker en obalans mellan de ekonomiska resurserna och de faktiska behoven. Parlamentet påpekar att det är nödvändigt att upprätthålla balans mellan arbete och privatliv för personalen om byrån ska kunna fullgöra sina uppgifter på ett tillfredsställande sätt.

20. Europaparlamentet noterar problemen för anställda vid byrån när de söker hälso- och sjukvård i Frankrike, eftersom den franska nationella myndigheten inte godkänner deras anslutning till det nationella hälso- och sjukvårdssystemet.

21. Europaparlamentet noterar att fyra fall av trakasserier rapporterades vid byrån och att tre av de anställda fördes in i registret mellan 2020 och mitten av 2022. Parlamentet noterar dock att inga utredningar genomfördes och att ingen talan väcktes vid domstol. Parlamentet uppmuntrar byrån att vidareutveckla sina rutiner och metoder för att effektivare förhindra sådana fall i framtiden.

Upphandling

22. Europaparlamentet noterar att den ursprungliga upphandlingsplanen har uppdaterats under året, med tillägg av 350 000 EUR för en ny anbudsinfordran och 228 000 EUR för ett ändrat ramavtal. Parlamentet noterar att byrån genomförde fyra öppna anbudsinfordringar, fyra förhandlade förfaranden samt två förfaranden för förnyad konkurrensutsättning under 2021.

23. Europaparlamentet påminner om att byrån har i uppdrag att ta hänsyn till små och medelstora företags behov. Parlamentet noterar revisionsrättens iakttagelse från 2020 om att byrån bör införa ändamålsenliga kontroller av sökandenas status som små och medelstora företag. Parlamentet lovordar byråns pågående åtgärder för att genomföra revisionsrättens rekommendation, såsom att göra informationen om de särskilda villkoren för små och medelstora företag tydligt synlig för de sökande, se till att de sökande själva kan deklarera sig som små och medelstora företag och se till att det finns ett handläggningsflöde för kontrollerna på grundval av inlämnade styrkande handlingar.

Förebyggande och hantering av intressekonflikter samt transparens

24. Europaparlamentet noterar att byrån har offentliggjort styrelseledamöternas och den högsta ledningens meritförteckningar och intresseförklaringar på byråns webbplats. Parlamentet noterar att meritförteckningarna för 2 av 49 styrelseledamöter saknas. Parlamentet noterar att byrån inte offentliggör externa och interna experters meritförteckningar.

25. Europaparlamentet välkomnar byråns insatser för att göra sin verksamhet mer transparent genom att på sin webbplats regelbundet offentliggöra information om alla möten som den verkställande direktören håller med organisationer eller egenföretagare om frågor som rör byråns verksamhet. Parlamentet uppmanar byrån att delta i det nyligen inrättade interinstitutionella avtal om ett obligatoriskt transparensregister för företrädare för intressegrupper som undertecknats av kommissionen, rådet och parlamentet.

Intern kontroll

26. Europaparlamentet konstaterar, efter iakttagelserna från den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten 2020, att byrån, för att stärka kontrolldimensionen i sitt interna förvaltningssystem, har övergått till ett system som är inriktat på den ram för intern kontroll som bygger på kommissionens riktlinjer, medan den internationella standarden ISO 9001:2015 fanns kvar som sekundär referens, med planerad utfasning under 2022.

27. Europaparlamentet noterar att byrån i sin årliga bedömning av ramen för interna kontroller kom fram till att man i stort uppfyller normerna, med förbättringsbehov på vissa områden. Parlamentet noterar att de fastställda uppföljningsåtgärderna kommer att övervakas under hela 2022. Parlamentet noterar också att byrån genomgick en revision för att kontrollera att byråns förfaranden uppfyller ISO-kraven och att inga avvikelser konstaterades av certifieringsorganet.

28. Europaparlamentet noterar att kommissionens tjänst för internrevision (IAS) genomförde en riskbedömning för att identifiera områden för framtida revisioner för byrån under de kommande åren (2021–2023). Parlamentet noterar att riskbedömningen identifierade tre revisionselement, nämligen strategisk planering och övervakning, it-styrning och genomförande av det fjärde järnvägspaketet. Parlamentet noterar att den första revisionen har genomförts, att den slutliga revisionsrapporten skickades till byrån i mars 2022 och att en handlingsplan har överenskommits med IAS.

29. Europaparlamentet påminner om att IAS genomförde en revision av informationshantering och informationssäkerhet under 2019. Parlamentet noterar att slutrapporten innehöll två rekommendationer som IAS bedömde som mycket viktiga om dataförvaltningsramen och it-kontinuiteten och den fysiska säkerheten. Parlamentet betonar att det formella reviderade datumet för genomförande av dessa rekommendationer fastställdes till slutet av 2022. Parlamentet uppmanar byrån att rapportera till budgetmyndigheten om de framsteg som görs i detta avseende.

30. Europaparlamentet noterar att 35 fall av bristande överensstämmelse har registrerats under 2021, och att antalet fall av bristande överensstämmelse på det finansiella området har minskat jämfört med tidigare år.

31. Europaparlamentet noterar att Olaf inledde en intern utredning 2021, som fortfarande pågår. Parlamentet uppmanar byrån att rapportera till budgetmyndigheten om resultatet av denna utredning. Parlamentet uppmanar byrån att notera att deltagandet i utbildningen om bedrägeribekämpning och etik är lågt, trots att det är obligatoriskt. Parlamentet uppmuntrar byrån att få fler att delta i dessa utbildningar för att förbättra metoderna för upptäckt och uppmuntra personalen att rapportera alla misstankar om bedrägeri.

Digitalisering och den gröna omställningen

32. Europaparlamentet konstaterar att byrån har uppnått en mycket hög grad av digitalisering i arbetsflödet. Parlamentet noterar att byrån är aktiv medlem i arbetsgruppen för kommissionens e-upphandlingsprojekt, som nästan har genomförts fullt ut. Parlamentet välkomnar byråns roll från och med 2021 som en av tre pilotbyråer som migrerar från den finansiella it-applikationen ABAC till det nya SUMMA. Parlamentet välkomnar att byrån, med hjälp av kommissionens särskilda stöd 2021, införde värdefulla åtgärder för att stärka sin cybersäkerhet, såsom korrigerande åtgärder för att ta itu med sårbarheter i vissa it-system, penetrationstester för it-systemen, säkerhetskontrollförfaranden för it-system som lagts ut på entreprenad samt regelbundna informationsmöten om it-säkerhet för all personal. Parlamentet noterar att byrån till följd av detta drabbades av cybersäkerhetsattacker i mindre utsträckning under 2021 än under 2020. Parlamentet noterar vidare att byrån samarbetar med Easa för att utbyta sakkunskap om ett väletablerat it-system för övervakning av säkerhetsinformation inom luftfarten. Parlamentet uppmuntrar byrån att ha ett nära samarbete med Enisa (Europeiska unionens cybersäkerhetsbyrå).

33. Europaparlamentet välkomnar byråns åtagande och pågående insatser för att främja hållbarhet och minska sin miljöpåverkan. Parlamentet noterar med intresse att byrån i förslaget till samlat programplaneringsdokument 2023 inkluderade en särskild miljöstrategi i linje med den gröna givens prioriteringar och den nuvarande ekonomiska situationen. Parlamentet uppmanar byrån att fastställa ett koldioxidminskningsmål i sitt arbetsprogram och hålla den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten informerad om det faktiska införandet av miljöstrategin.

Kontinuitet i verksamheten under krisen

34. Europaparlamentet noterar utifrån den konsoliderade årliga verksamhetsrapporten för 2021 att byrån i god tid och på lämpligt sätt reagerade på covid-19-pandemin, både i fråga om personal och arbetsformer och i fråga om järnvägssektorn. När det gäller personalpolitiken noterar parlamentet att byrån stödde distansarbete för all personal med ett antal åtgärder som kommer att bli det nya normala, såsom att öka bandbredden för datauppkoppling och optimera distansbaserad VPN-konnektivitet för personal som arbetar hemifrån. Parlamentet uppmuntrar byrån att utnyttja de lärdomar den har dragit i fråga om distansarbete och hybridarbete, för att i framtiden bättre kunna avgöra i vilka fall det är effektivare att hålla möten och utföra uppgifter på distans än på plats. När det gäller pandemins inverkan på järnvägssektorn noterar parlamentet dessutom att byrån utarbetade en rapport om resesäkerhet under covid-19 för passagerare som reser långa sträckor med tåg och andra transportslag och anordnade ett webbinarium om återhämtning av järnvägstransporter efter pandemin.

Övriga kommentarer

35. Europaparlamentet noterar byråns pågående arbete för att minska kostnaderna för dubbla lokaler i Lille och Valenciennes och koncentrera sin verksamhet till endast en plats. Parlamentet noterar särskilt byråns beslut att inte förnya hyreskontraktet för lokalerna i Lille och att begränsa resorna till Lille till obligatoriska möten.

36. Europaparlamentet noterar att byråns nuvarande huvudkontor i Valenciennes, på grund av byråns utveckling till en unionsmyndighet, inte längre uppfyller de nödvändiga kraven för att kunna inrymma byråns personal och verksamhet.

37. Europaparlamentet betonar att budgetförordningen och höga förvaltningsstandarder måste respekteras av alla EU:s institutioner.

38. När det gäller andra övergripande iakttagelser som utgör en del av beslutet om ansvarsfrihet hänvisar Europaparlamentet till sin resolution av den 10 maj 2023 ([2]) om byråernas verksamhetsresultat, ekonomiska förvaltning och kontroll.

([2]) Antagna texter, P9_TA(2023)0190.